Magyar fatermelők stb. orsz. egyes. jelentése 1929.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

MAGYAR ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851 / 1866

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

IV/18

MAGYAR FATERMELŐK, FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉSE

1929. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL.

Ik: 4211.

OEE Könyvtá
ÁII.EII. 2018

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA.
1930.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

47644. — ATHENAEUM, BUDAPEST.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Tisztelt Közgyűlés!

Most, amidőn egyesületünk fennállása óta immár harminchetedik ízben jelenünk meg t. tagtársaink előtt, hogy alapszabályszerű kötelességünkhöz híven számot adjunk a t. tagtársaink bizalmából kifejtett tevékenységünkről, s amidőn egyúttal visszatekintünk a legutolsó beszámolónk óta eltelt esztendőre, fájdalom, megint a panasz és keserűség hangján kell megszólalnunk. Nemcsak az a panasz tör ki belőlünk, amely a trianoni határok mögül soha elnémulni nem fog, hanem ama elszomorító érzés is, amelyet az elmult esztendő gazdasági helyzetének szemlélete vált ki. E gazdasági krízisnek, ha nem is egyedüli, de bizonyára legfőbb kórokozója a mai szűk területre való összeszorítottságunk, amely nemzeti és gazdasági létünk teljességétől fosztott meg bennünket. A mezőgazdasági krízis ennek tetejébe válságba sodorta ennek a kis területnek produktív tényezőit is, mert a mezőgazdaság fogyasztóképtelensége révén csonka országunk vásárlóképessége a mélyponton al li színvonalra sülyedt. A pénz- és hitelválság szilárdan megalapozott gazdasági egye eket roppantott össze, s a teljesítőképesség eddig soha nem tapasztalt elapadását eredményezte.

Mi sem természetesebb, hogy mindezen devasztáló erők együtthatását a mi általunk képviselt szakmának is érzékenyen meg kellett s nylenie. Mégis meg kell ezen a helyen is állapítanunk, hogy a trianoni faszakma legfőbb t rtó pillérei a lezajlott esztendő gazdasági orkánjában ha megsérültek is, de alapjaikban sértetlenek maradtak, mert amíg az Országos Hitelvédő Egylet gazdasági láztáblái, az 1929. évi inzolvenciális statisztikák, egyéb kereskedői szakmákban az 1928. évhez viszonyítva igen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nagy emelkedést jeleznek, addig ez az arányszám a szorosan vett szakmabeli eseteket illetőleg lényegesen kedvezőbben alakult.

Bármily mostoha is legyen hozzánk a sors, a kétségbeesés még sem lehet úrrá felettünk. A bizalmi krízis nem válhatik *önbizalmi* krízissé. Ezért mindnyájunknak minden erőnk összefogásával, le nem lohadó, sőt fokozott munkakedvvel s a jobb jövő iránti törhetlen bizakodással kell teljesítenünk kötelességünket, s akkor nem lehet kétség aziránt, hogy az oly fényes multra visszatekinteni tudó szakmánk nemcsak fennmaradni, de élni, boldogulni és virágozni fog . . .

* *
*

Mielőtt beszámolónkra áttérnénk, mély megindultsággal kell e helyen elsősorban megemlékeznünk *Kronberger Zsigmondnak*, annak a férfiúnak elvesztéséről akinek neve elválaszthatatlanná vált egyesületünkével, s akinek eltávozása oly mérhetetlen nagy fájdalmat okozott nekünk és oly pótolhatatlan ürt hagyott maga után. A régi gárdának, sajnos, mindinkább ritkuló soraiból dőlt ki az ő kimagasló alakja, aki mint egy törzsökös régi fakereskedő család sarja, a családi tisztes hagyományok nemes útravalójával indult el élete pályáján és ernyedetlen szorgalommal gyarapítván ismereteit, nemcsak profundus szaktudásra, hanem átfogó általános műveltségre is tett szert. Ifjúi tettvágytól sarkalva, cégének vállalatait hamarosan az ismert és nagy fatermelő vállalatok színvonalára emelte, azok cselekvési körét messzire kiterjesztette, s üzleti s magán életében egyaránt magas színvonalon álló erkölcsi felfogásával cégének nemcsak hazánkban, de jóval annak határain, sőt a tengerentúli országokban is tekintélyt s megbecsülést szerzett, s evvel nagyban hozzájárult a hazai fatermelés és fakereskedelem jó hírnevének a külföldön való megalapozásához.

Kronberger Zsigmond működése azonban nemcsak eme rendkívül értékes magángazdasági tevékenységben merült ki, hanem fáradhatatlanul buzgólkodott élte vé-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

géig a szakmának közérdekén. Mint Országos Egyesületünknek egyik megalapítója, ott állott az Egyesület bölcsőjénél és attól kezdve páratlan önfeláldozásával szíve utolsó dobbanásáig a szakma és egyesületünk ügyeinek szentelte magát. Az ő kiváló szakavatottságával és hozzáértésével mindig megmutatta azt a helyes utat, amelyen járnunk kell, bölcs mérsékletével pedig mindig sikerült a szakma és az egyesület kebelében felmerült, sokszor magasan hullámzó ellentéteket kiegyenlítenie. Abban a gyászos időben, amikor hazánk mai sorsát a trianoni végzet pecsételte meg, amikor a kishitűség és lemondás szállta meg a lelkeket, Kronberger Zsigmond nem csüggedt el, hanem változatlan fiatalos tetterővel és buzgalommal, nem adva fel a jobb jövő iránti reményt, folytatta tovább működését. Ha Trianon kegyetlensége folytán üzleti tevékenységének köre — sajnos — összeszorult is, ezen a körön belül is fenntartotta azt a fenkölt tradiciót, amely minden cselekedetének mindenkor irányítője volt és fáradságot nem ismerő lankadatlan ügyszeretettel és buzgósággal vett továbbra is részt üzletének vezetésében és egyesületünk ügyeinek irányításában. Mint ember pedig lebilincselő egyéniségével, páratlan szívjóságával, nemes kartársi érzületével mindnyájunknak osztatlan becsülését, szeretetét és ragaszkodását szerezte meg. Ezért tehát ha a kegyetlen sors most el is ragadta őt a mi körünkből és földi pályafutását idő előtt kellett befejeznie, az ő tettei és cselekedetei ércnél maradandóbban fogják hirdetni a mi körünkben az ő tündöklő erényeit és az ő dicső emléke mindnyájunk szeretetétől, becsülésétől övezve, minden időkig fenn fog maradni közöttünk.

Megboldogult nagyérdemű alelnökünk emlékezetére folyó évi január hó 14-én a Fakereskedelmi Csarnokkal együtt gyászülést tartottunk, ezenkívül a megboldogult sírjára koszorút helyeztünk, végtisztességén testületileg résztvettünk s nagy halottunkat elnökünk és főtitkárunk búcsúztatták el. Azt indítványozzuk, hogy addig is, amíg emlékének méltó megörökítéséről gondoskodhatunk, rójuk

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

le az iránta való szeretetteljes emlékezésünk, soha nem múló hálánk és kegyeletünk érzését a mai közgyűlésen is azáltal, hogy egyesületünk ügyei körül szerzett hervadhatatlan érdemeit jegyzőkönyvbe iktassuk.

* * *

Fatermelés és fabehozatal.

Külkereskedelmi mérlegünk deficitje az 1929. évben az előző évi 370 millióról 22·6 millióra csökkent le. Ezt a tényt nekünk is regisztrálnunk kell, s jóllehet annak gazdasági méltatásába ehelyütt nem bocsátkozhatunk, mégis röviden reá kívánunk mutatnunk arra, hogy a deficit csökkenése fabehozatalunkban miképpen fejeződött ki.

Behoztunk	mennyiségben: (waggon)	értékben: (1000 pengőben)
1928-ban:		
tüzifát	169.240	37.761
műfát	124.725	108.260
vagyis	293.965	146.021
1929-ben:		
tüzifát	169.965	37.814
műfát	102.793	92.100
vagyis	272.758	129.914

A fenti összeállításból láthatjuk, hogy 1929. évi műfabehozatalunk az 1928. évihez viszonyítva mennyiségben 21.207 vagónnal és értékben 16,107.000 pengővel csökkent. E mennyiségbeli csökkenésből a *műfára* 21.932 vagón s ebből legfőbb behozatali cikkünkre, a *fűrészelt* fenyőfaanyag csökkenésére 14.412 vagón esik, ami bizonyára összefüggésben van az ország fogyasztóképességének csökkenésével, az építkezések- és beruházásoknak elmaradásával. Azon állandóan hangoztatott ellenvetésekkel szemben, hogy a műfaimportot a fát pótló anyagok rendszeresítésével kellene csökkenteni, ez alkalommal is hangsúlyoznunk kell, — amit már előző jelentésünkben is hangsúlyoztunk — hogy mi is parancsoló szükségességnek tartjuk külkereskedelmi mérlegünk passz vi-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tásának további csökkentését és ehhez képest a behozatalnak csupán a legszükségesebb mértékre való redukálását. Azonban ez nem a fa helyettesítésére alkalmatlan és drága szurrogátumokkal, hanem csak azáltal tartjuk elérhetőnek, hogy *a hazai termelés az eddiginél fokozottabb mértékben fejlesztessék.* Ámde a kormányzati gondoskodás erészben a legkevésbbé sem kielégítő, mert hazai termelésünk — amelynek értéke ezidőszerint szakértői becslés szerinti értékben körülbelül évi 20 millió pengőt tesz ki — lényegesen fokozható volna akkor, ha a kormányzat a jelenleginél megfelelőbb erdőpolitikát folytatna, a hazai fatermelést és faipart iparfejlesztési politikájába belevonná és őt a megérdemelt kedvezésekkel támogatná.

Ismételjük azt, amit e tekintetben mult évi jelentésünkben is elmondottunk: hogy ha a magyar fűrészipar megkapná mindazokat a kedvezéseket, amelyek abba a helyzetbe hoznák, hogy a külföldi fűrészipárvállalatokkal, ha nem is egyenlő feltételek mellett, de legalább is olcsóbban termelhessen, mint ahogy jelenleg termelni tud, s hogy továbbá a hazai talpfatermelés mindazokban az előnyökben részesülne, amelyek a külföldi termelőkkel szemben fennálló egyenlőtlenség kiküszöböléséhez nélkülözhetetlenül szükségesek úgy fabehozatalunk mérlege az eddiginél sokkal kedvezőbben alakulhatna és nem kellene másoknak olyan mesterséges módszereken törni a fejüket, amelyek gyakorlati értéke igen problematikus, de amelyek viszont meglevő termelési ágak prosperitását veszélyeztetik.

A fűrészipar támogatása.

Ebből az elgondolásból kifolyólag kellett felhívnunk a kereskedelmi kormányzat figyelmét az elmult esztendőben is a hazai fűrészipar válságos helyzetére és annak a kormányzati gondoskodás szempontjából teljesen elhanyagolt voltára. Terjedelmes emlékiratunkban megint feltártuk azt a szomorú helyzetet, mely szerint túlevelő erdőállományaink majdnem teljesen elszakadtak tőlünk, úgy, hogy a megcsonkított Magyarország fatermelése már úgy-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

szólván kizárólag lombfaállományok kihasználására szorítkozik és hogy ezt a szomorú állapotot sínyli a hazai fűrészipar is, amely azonban Csonka-Magyarországon még mindig körülbelül 180 üzemben levő fűrészkeretet képvisel, mely azonban — ha rajta segítés nem történik — szintén a lassú elsorvadás veszélyének van kitéve. Vázoltuk újból azt a mélyreható változást, amelyen Magyarország fűrészipara a trianoni békeokmány folytán keresztül ment és amely szerint azok a területek, amelyekről a főbb közlekedési csomópontok közelében elhelyezett hazai fűrészek nyersfáik nagy részét kapták, szintén elszakadtak tőlünk, a szomszéd fatermelő államok politikája pedig oda irányult, hogy ezeket a fűrészeket a versenyből lehetőleg kiiktassa. Utaltunk a hazai fűrészeknek a forgalmi adórendszerünk által előidézett súlyosbodására, vagyis arra, hogy amíg a külföldi fűrészgyárak kész termelvényeiket legtöbbször a közvetítő kereskedelem megkerülésével és forgalmi adó nélkül juttatják el a fogyasztóhoz, addig a belföldi fűrésztelepek nyersfáját többszörös forgalmi adó terheli és forgalmi adóval van sujtva a kész fűrésztermék is.

A hazai fűrésztelepek boldogulásának egyik legfőbb akadályát a vasutaknak jelenlegi politikájában láttuk. Rámutattunk arra, hogy amíg a termelés szempontjából amúgy is sokszorosan előnyösebb helyzetben levő külföldi fűrészipar nyersfáját az erdőkből közforgalmi vasút igénybevétele nélkül viheti fűrésztelepére, fűrésztermékeit pedig az összes vasutak államosítása folytán közvetlen tarifális tételek mellett szállítja tovább, addig a hazai fűrészüzemek nyersfáikat — tekintet nélkül azok származási helyére — csak igen hosszú és körülményes vasúti szállítás után tudják a fűrészekhez eljuttatni, mert a kitermelt erdők helyiérdekű vagy magánvasutak mellett feküsznek és ezért az ú. n. tört tarifaszámítás összes hátrányai a hazai fűrészipar nyakába szakadnak. Készséggel elismertük, hogy a kormányzat iparkodott a fűrésziparnak ezen súlyos helyzetén segíteni azáltal, hogy a hazai fűrésztelepekbe menő rönkfaszállítmányokra nézve, előterjesztésünk folytán, már évekkel ezelőtt díjkedvezményt en-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

gedélyezett ; ezt a kedvezményt azonban korántsem jeleztük elegendőnek ahhoz, hogy a belföldi fűrészipar prosperítása a külföldi fűrésziparral szemben versenyképessé tétessék, mivel e tarifális mérséklés, különösen a tört számítás alapján előálló szállítási díjtételek mellett, még mindig olyan nagyfokú megterhelését jelenti a hazai fűrésziparnak, amely mellett az üzemképességét fenntartani alig képes, ami éppen számos budapesti és vidéki fűrészüzemnek beszüntetését vonta maga után. Ezért mindenekelőtt más hasonló ipari díjszabási kedvezmények mintájára a meglevő kedvezmények kifejlesztését kértük. Példa gyanánt felhoztuk itt a hazai gázgyárak, olvasztók és vasgyárakat, amelyek a külföldi szénnek üzemhelyeikre való szállításával közel 30%-os, a koksz továbbszállításánál pedig — tekintet nélkül a belföldi állomás távolságára — közel 50%-os tarifális kedvezményt élveznek, a belföldi szenet pedig a külföldi szénnel szemben 55—65%-kal olcsóbb tarifális díjtétel mellett vásárolják. Ezzel szemben — így argumentáltunk — a belföldi fűrésztelepek úgy a külföldi, mint a belföldi rönkfa szállításánál alig 14%-os kedvezményben részesülnek ; a belföldi rönköket a vicinális tarifáknak tört módon leendő képezése folytán sokkal drágábban tudják fűrészeikhez eljuttatni, más fűrésztermék szállításánál pedig — kivéve az lombfafűrésztermékek nem nagyon jelentős exportját — semminemű kedvezményt nem kapnak. Amellett számszerű adatokkal igazoltuk, hogy a belföldi fából készült fűrésztermék kivitele a rönkfát terhelő fuvardíj beszámításával a legtöbb esetben sokkal drágább díjtétel alá esik, mint amilyen díjtétel mellett a MÁV a külföldi fűrészanyagot az országon keresztül szállítja. Mindezek alapján tehát a hazai fűrésztelepekhez szállított *gömbfára* nézve jelenleg fennálló tarifális rendelkezéseknek *lényeges mérséklését* kértük és ugyanilyen díjszabási elbánásban kértük részesíteni a *belföldi fűrésztelepeken előállított összes fűrésztermékeket* is.

Nyomatékkal utaltunk arra, hogy a fűrészipari termelés ilyen módon leendő fokozása esetén nem fog előállani

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

az a visszásság, hogy amíg most körülbelül 600 vagón fűrészelésre alkalmas rönkfát vagyunk kénytelenek nyersfa alakjában exportálni, addig a megfelelő kedvezmények esetében legalább 45.000 vasúti kocsirakomány rönk fuvardíja szállíttatnék le arra a mértékre, hogy amellett a hazai fűrésztelepek az eddiginél jelentékenyen nagyobb mennyiségű fűrészterméket állíthatnának elő és ezáltal sorvadásnak indult belföldi fűrésziparunk nemcsak fennmaradhatna, hanem ismét fellendülésnek indulhatna.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy ezen előterjesztéseink nem találtak kellő megértésre a kereskedelmi kormányzatnál, mert, jóllehet kérésünket a földművelésügyi miniszter úr a hazai termelés — sőt utalással arra, hogy a kért kedvezés mellett a szükséglet belföldi fűrésztermékkel is jobban ellátható volna, a hazai fogyasztás szempontjából is — igen melegen pártolta, a kereskedelmi miniszter úr a proponált tarifális intézkedések alkalmazását nem tartotta helyénvalónak.

Nem kívánunk ehelyütt a kereskedelmi miniszter úr által elhatározásának motiválásával vitába szállni, azonban kétségtelen, hogy ha a hazai fűrészipart megakarjuk menteni, úgy egyéb kedvezések mellett elsősorban tarifális intézkedésekkel kell a hazai fűrészipar segítségére sietni, amiért is a kérdést továbbra is napirenden fogjuk tartani és minden igyekezetünk oda fog irányulni, hogy a hazai fűrészipar exisztenciális érdekét képező ezen kérelmeink újabbi tárgyalás alá vétessenek és meghallgatásra találjanak.

A rönkfa-kivitel szabályozása.

A hazai feldolgozó ipar a kereskedelmi kormányzatnál a mult év elején az iránt tett előterjesztést, hogy a rönkfakivitel újabbi szabályozásnak vettessék alá olymódon, hogy a kivitelre kerülő gömbfákra az egyes fafajták, továbbá méretek szerint különböző (mm-kint 0.60 pengőtől 2 pengőig terjedő) kiviteli vám engedélyeztessék, amely előterjesztés folytán kötelességünknek tartottuk az általunk képviselt mindhárom termelési ágazat: a hazai fater-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

melés, faipar és fakereskedelem álláspontját egy részletes memorandumban a kereskedelmi kormányzat tudomására hozni.

A hazai fafeldolgozó ipar előterjesztésében abból a jelenségből, hogy a hazai kemény rönkfa kivitele növekszik, viszont a behozatal keményfarönkökben és fűrészáruban is lényegesen emelkedik, azt a következtetést vonta le, hogy a szükséglet keményfában mind nagyobb lesz, amiért is az importot — már a külkereskedelmi passzívum enyhítése szempontjából is — csökkenteni kell, amit azáltal vélt elérhetőnek, hogy a külföldi fatermelő államokban erészben fennálló intézkedések átvétele mellett a hazai termelésű rönkfára is kiviteli vám alkalmaztassék.

Az egyesületünk kebelében helyetfoglaló faipari érdekeltségek közül a kérdésben elsősorban érintett *keményfafűrészipar* önként értetődőleg a feldolgozó ipar felfogásához csatlakozott, mert itt voltaképen a termelő és feldolgozó, mint erészben fogyasztó érdekei ütköztek össze egymással. A keményfafűrészipar mindazonáltal *nem kívánta* okvetlenül a *kiviteli vámnak* rendszeresítését, hanem csupán azt, hogy a hazai termelésű kemény rönkfa elsősorban a hazai fűrészipar szükségletének ellátására fordíttassék, ami azonban a hazai rönkfatermelésnek jelentősebbik részét képező, magántulajdonban levő erdőkre nézve kormányhatósági intézkedések utján megoldhatónak nem mutatkozik.

A *fakitermelő* érdekeltség ezzel szemben utalt arra, hogy országos egyesületünk volt az, amely annakidején a faforgalmat illetően a rönkfakivitel tekintetében fentartott egyedüli korlátozás elejtését sürgette, amely sürgetéséhez annakidején a hazai fafeldolgozó ipar is csatlakozott.

A rönkfaforgalom felszabadításánál az volt az irányadó szempont, hogy a hazai fafeldolgozó ipar amúgy is csak azokat a rönkfakészleteket veszi fel, amelyekre szüksége van és csupán azon rönkök kerülnek kivitelre, amelyekben a hazai piac felvevő képességgel nem bir; a fa-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kitermelő érdekeltség szerint pedig ez a szituáció azóta sem változott meg. Ezt a fafeldolgozó ipar által felhozott statisztikai adatok részletes vizsgálata is megerősíti, mert az ezen adatok szerint kivitt rönkök legalább felerésze olyan fajtájú, amelyre a hazai fafeldolgozó iparnak szüksége nincs, sőt megállapítható, hogy a fafeldolgozó iparnak nagy része túlnyomóan még ma is rönkalakban szállítja be az általa beszerzett gömbfát, saját rönkfaszükségletét pedig az olcsóbb importrönk útján fedezi, úgy, hogy annak a rönkmennyiségnek a kivitele, amely az exportált összmennyiségből a fafeldolgozó ipar által fogyasztható rönkökre esik, a magyar fafeldolgozó ipar foglalkoztatását nem befolyásolja ; a kivitt rönkfák értékével pedig külkereskedelmi passzívumunk nemcsak hogy nem növekszik, hanem ellenkezően, aktívumunk — ha nem is jelentékenyen — de mégis gyarapodik.

Mindezen megfontolások mellett oda konkludált a fakitermelő érdekeltség, hogy a kérdés a hazai ipar szempontjából sem igényel újabb szabályozást, viszont bármely kiviteli korlátozás nemcsak sértené a hazai fatermelés érdekeit, hanem meggátolná őt abban a törekvésében, hogy a belföldön el nem helyezhető rönkkészleteit külföldre vihesse és evvel fabehozatali mérlegünkben mutatkozó passzívumunk enyhítéséhez hozzájáruljon.

Az egyesületünk kebelében tömörült *fakereskedelem* végül, már ismeretes elvi álláspontjánál fogva is, amely szerint kezdettől fogva a szabadkereskedelem alapjára helyezkedett és a mellett éveken keresztül céltudatosan küzdött, szintén ellenezte a kiviteli vámok instituálását.

Mindhárom szakmabeli ágazatnak véleményét és felfogását ismertetve, ezután a kereskedelmi kormányzatra bíztuk a döntést olyan értelemben, hogy a felhozott összes szempontok mérlegelésével akkép határozzon, hogy az egyik termelési ágnak érdeke a másik hasonlóan fontos termelési ág érdekeibe ne ütközzék, vagyis méltányolja a fafeldolgozó ipar ama törekvését, hogy nyersfaszükségletét a maga számára biztosítja, viszont legyen figyelem-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

mel arra is, hogy e törekvés ne a hazai fatermelés és erdőállományaink sérelmével és ne a szabadkereskedelem elveivel ellenkezésben érvényesüljön.

A kereskedelmi kormányzat a kérdésben állást nem foglalt, ami által elegendően igazolva látjuk azt a felfogásunkat, hogy a kért szabályozás megtételére, amely fontos gazdasági érdeket sértene, ok nem forog fenn.

Közszállítási szabályzat.

Gazdasági köreinknek évek óta megnyilvánult sürgető kívánsága folytán a kereskedelmi kormányzat a mult év derekán napirendre tűzte a közszállítási szabályzat reformját, s az általa kidolgozott reformtervezetet egy széleskörű ankétnek, amelyen egyesületünk is résztvett vitaanyagává tette. A tervezettel szemben felmerült észrevételeinket és óhajainkat egy részletes memorandumba foglaltuk össze, amelyben mindenekelőtt mi is osztoztunk abban az egyértelműleg megnyilvánult felfogásban, hogy a közszállításoknak jogi szabályozása nagyjában véve mindig kielégítő volt s csupán a szabályzat gyakorlati végrehajtása nem volt semmiképpen összhangzásban az ipari és kereskedelmi érdekeltségek által az iparfejlesztés szempontjából a szabályozáshoz fűzött jogi követelményekkel.

Csatlakoztunk ahhoz a felfogáshoz is, hogy a közszállítások ügykörének a kereskedelmi és belügyi kormányzat közötti megosztása fölösleges és a szabályozást bonyolulttá teszi, ahelyett hogy azt egyszerűsítené és emellett megnehezíti a közszállítások ügyének egységes intézését.

Mi is azt mondottuk továbbá, hogy a szabályozást más alapon kellene megosztani és pedig akkép, hogy az anyag- és áruszállítások különválasztassanak a vállalati és műbérszerződéseken alapuló munkaszállításoktól, mert az előbbiek sokkal egyszerűbb normatívumok alá eshetnek és azokat fölösleges tehát a munkaszállítások által megkívánt komplikált szabályozásnak alávetni. Végül mi is annak a meggyőződésünknek adtunk kifejezést, hogy a tervezet-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nek legnagyobb hiánya az, hogy a szabályzat megszegése esetére nem tartalmaz hatályos szankciókat sem a kiíró hatóság, sem pedig a végrehajtó hatósági szerv ellen.

A részletes szabályozást illetőleg szakmánk szempontjából kértük annak kifejezett kiemelését, hogy a M. kir. Államvasutak a közszállítási szabályazt hatálya alá esnek, minthogy ez a tervezet szövegezése mellett minden félreértést kizáró módon nem derült ki. Utaltunk arra, hogy a M. kir. Államvasutak a hazai fatermelésnek és fakereskedelemnek egyik legnagyobb fogyasztója és így kereskedelmi és jogpolitikai megfontolásokból azt tartottuk kívánatosnak, hogy a M. kir. Államvasutaknak minden vonatkozásban a közszállítási szabályzat alá való tartozandósága kétségessé ne válhassék. Aggályosnak jeleztük az állami üzemeknek a közszállítási szabályzat alóli kivételét. Utaltunk arra, hogy az állami üzemeknek szakmánkat is érintő nyersanyagbeszerzései, különösen a magánszükségletnek megcsappanása esetén rendkívül fontos poziciót képviselnek és e beszerzéseknél tehát a közszállítás szempontjainak annál is inkább kell érvényesülniök, mert az állami üzemek mindenkor az ipar versenytársaiként szerepelnek és így már az egyenlő versenyfeltételek elve alapján is arra kell őket kötelezni, hogy beszerzéseiknél az állami intézményeket kötelező intézkedéseket ők is betartsák.

Ugyancsak aggályosnak mondottuk a vállalatbaadás módját tárgyazó rendelkezéseknek azt az intézkedését, hogy a versenytárgyalást mellőzni lehet olyan szállításoknál, amelyek teljesítése »köztudomás szerint» verseny útján nem biztosítható, mert annak megállapítása, hogy mi képezzen köztudomást, sokkal határozatlanabb, semhogy ilyen szempontok alapján nyilvános versenytárgyalás mellőzését statuálni lehetne.

A szállítási és munkafeltételek megállapítását tárgyazó rendelkezések tekintetében mi is kértük azt, hogy a szerződések megkötésénél a szerződő felek egyenrangúsága legyen irányadó elv, mert megszüntetendőnek tartottuk azt a rendszert, mely szerint a szállítást kiíró ható-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ság, vagy intézmény präponderáló helyzeténél fogva a versenytárgyalási és szállítási feltételeket diktátumoknak tekintse. Ezt úgy véltük elérhetőnek, hogy a szállítási és munkafeltételek megállapítása előtt az illető szakmabeli érdekképviseletnek kötelező meghallgatása irassék elő. Kértük továbbá, hogy a nyersanyagok és félgyártmányok beszerzésénél az illető szakmabeli ágazatok szokványai is figyelembevétessenek.

A beérkezett ajánlatok tárgyalása és odaítélésére vonatkozó rendelkezéseknél kértük, hogy a versenytárgyalási bizottságban az érdekképviseletek egy, az illető kiírásnál nem érdekelt kiküldött által képviselve legyenek.

Az odaítélést szabályozó rendelkezések szempontjából rámutattunk annak az intézkedésnek hiányosságára, hogy a döntés és odaítélés záros határidőhöz van kötve ugyan, azonban ennek a szabálynak betartása intézményesen biztosítva nincsen és főleg azon rendelkezéseknek ki nem elégítő voltát tárgyaltuk részletesen, amelyek a hazai fatermelők, iparosok és kereskedők árvédelmét volnának hivatva biztosítani. Ez alkalommal is kifejtettük, hogy nem elegendő az, hogy a hazai termelők és kereskedőknek a külföldi pályázóval szembeni előnyben részesítése csupán egyenlő feltételek esetén legyen biztosítva, s azt az indítványt terjesztettük elő, hogy a közszállítási szabályzat csakúgy, mint ezt a tervezet a kisipari és a Vitézi Rend szállításainál tette, a belföldi termelés és beföldi kereskedelem részére egy minimális százalékos előnyt biztosítson, amely azonban egyéb figyelemreméltó szempontok mellett túlléphető legyen. Különösen fontosnak tartottuk e fejezetben kiemelni az eddigi szabályzatból átvett azt a tiltó rendelkezést, amely szerint a versenytárgyalás folyamán, vagy az odaítélés iránt folyó tárgyalások alatt, illetve azokat követőleg az ajánlattevőkkel engedmények elnyerése iránt alkudozásokba, vagy a többi ajánlattevővel szemben az egyenlő elbánás elvét sértő tárgyalásokba bocsátkozni nem szabad és utaltunk arra, hogy ezen tiltó rendelkezések, legalább az érdekelteink által igénybevett egyes közszállításoknál, egyenesen gyakorlattá váltak,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

amiért is e tilalmak megszegésének hatályos szankciói iránt feltétlenül gondoskodást kértünk.

A közszállítási szerződések megkötése és teljesítésére vonatkozó szabályok közül a szerződő felek fennebb már érintett paritásos helyzetének biztosításán kívül főleg a szerződésből eredő fizetési kötelezettségek teljesítése tekintetében csatlakoztunk mi is nyomatékkal azon kívánsághoz, hogy a szállító hatóságok szerződéses fizetési kötelezettségeiknek pontos teljesítése a késedelmes fizetés esetén megállapítandó kamatfizetési kötelezettsége mellett egyéb módon is intézményesen biztosíttassék, s hogy továbbá a nem vitás összegű követelés teljes mértékben fizettessék ki, vagy arra legalább is megfelelő százalék erejéig előlegek folyósíttassanak.

A közszállítási szabályzat intézkedéseinek szankcióira vonatkozólag mi is rámutattunk az eddigi állapotnak arra a legnagyobb fogyatékosságára, hogy a szabályzat megszegésének semmiféle komoly joghátránya nincsen és ezért kértük a szabályzat olyan értelemben való módosítását, hogy a megszegés következményei egyfelől a kártérítési felelősség megállapítása, másfelől a mulasztásban vétkes közegek fegyelmi felelősségrevonása útján hatályossá tétessenek; ezzel párhuzamosan pedig a szerződésben választottbírósági hatáskör köttessék ki, amelynek kompetenciájába utaltassék a kiíró hatóság, valamint a pályázók között felmerülő vitás kérdések fölötti végleges döntés joga.

Végül a tervezet által létesített központi tárcaközi bizottság intézményének létesítését illetőleg magunk is helyeseltük a közszállítás ügyének egy ilyen központi szerv hatáskörébe való utalását, azon véleményünknek adtunk azonban kifejezést, hogy e szerv hatáskörét részletesebben kellene szabályozni és annak hatáskörébe kellene utalni a szabályzat által felölelt elvi kérdésekben, így az árvédelem, legolcsóbb ajánlat, a közszállításban való részesedés elosztásának kérdésében a végső döntés jogát, utalván arra, hogy e bizottságnak ez a működése kielégítő gyakorlati eredménnyel csupán akkor fog járhatni, ha a tárcaközi

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

bizottságban az érdekképviseletek kiküldöttei is meghallgattatnak.

A szaktanácskozmányon megtárgyalt tervezet rövidd el a szaktanácskozmány megtartása után rendelet erejére emelkedett, azonban sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a kereskedelmi kormányzat vajmi kevéssé honorálta az ipari és kereskedelmi érdekelteknek ritka egyértelműséggel megnyilvánult óhajait és kívánalmait, amennyiben a rendelet a tárcaközi bizottságra vonatkozó intézkedésektől eltekintve, úgyszólván változatlanul a régi közszállítási szabályzat szövegét fogadta el. Ha ezt a faktumot sajnálattal is kell konstatálnunk, úgy abban kell bíznunk, hogy az új közszállítási szabályzat nem fog osztozni a régi szabályzatnak abban a sorsában, hogy az egy végrehajthatlan normativum marad, hanem hatékony eszköze lesz a hazai ipar és kereskedelem fejlesztésének.

A MÁV. faanyagbeszerzései.

A lefolyt évben is önmagától értetődőleg gondot kellett fordítanunk arra, hogy az egyesületünk által képviselt hazai fatermelő és kereskedelem érdekei a magyar termelésnek és kereskedelemnek egyik legnagyobb fogyasztója a MÁV. faanyagbeszerzéseinél kellő figyelemben részesíttessenek.

A MÁV. mult évi *talpfakiírásai* körülbelül az előző év kereteiben mozogtak. A versenytárgyalások meghirdetésénél a mult évben is közbe kellett lépnünk abban az irányban, hogy a kiírásnak a talpfák szállításidíját tárgyazó azon intézkedései, amelyek szerint a telítő telepig esedékes fuvar a maga egészében a szállító felekre hárult volna, olymódon változtassanak meg, hogy a szállító fél a feladóállomástól a telítőtelepig előálló fuvarköltség legalább egy részének viselése alól mentessék fel, amely kérelmünk figyelembe is vétetett olykép, hogy a MÁV. az önköltségi fuvardíjat, tekintet nélkül a feladóállomásnak a telítőtelepig való távolságára, csupán 100 km-nyi távra számította fel.

Ami az odaítélésnél a hazai termelés és kereskedelem előnybenrészesítését illeti, úgy bármennyire is méltányoljuk a M. kir. Államvasutaknak azon elismerést érdemlő

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

s a hazai talpfaérdekeltséggel szembeni megértéséről tanúskodó eljárását, amely szerint a belföldi termelésű talpfáért nagyobb árakat fizetett, mégis meg kell állapítanunk, hogy ez az árelőny korántsem volt elégséges ahhoz, hogy a magyarországi termelést az őt a külföldi talpfaszállítókkal szemben érő hátrányokért megfelelően rekompenzálja, mégkevésbbé ahhoz, hogy a magyar termelést kapacitásának teljes kihasználására serkentse és evvel a külföldi talpfák behozatalát csökkentse. A MÁV azt az eljárást követte a mult évben is, hogy nagymértékben igyekezett leszorítani a hazai termelésű talpfák árait, ami saját üzleti érdekei szempontjából igen érthető, de bizonyára nem fogja előidézni azt, hogy a bennünket környező államokkal szemben sokkal kedvezőtlenebb viszonyok között termelő hazai érdekeltséget talpfáknak minél nagyobb mennyiségben való termelésére buzdítsa.

Ehelyütt kell megemlékeznünk arról, hogy a MÁV igazgatósága már jelentésünk évét megelőzően tett előterjesztésünk folytán a mult évben ismét átdolgozata a *pályafenntartási célokra* szolgáló gömbölyű, faragott és metszett *faanyagok* készítésére és szállítására vonatkozó *különleges* feltételeket. Az erészben készült előadmány egy szaktanácskozmányon behatóan tárgyaltatott és megnyugvással kell megállapítanunk, hogy a MÁV igazgatósága az új tervezetben kívánalmaink túlnyomróészét köszönetreméltó módon figyelembevette. Csupán a kettős minőségi átvétel tekintetében tett jogos ellenvetéseink voltak azok, amelyek mindeddig meghallgatásra nem találtak, amiért is kértük az erre vonatkozó — bár némi változtatással, de különben fenntartott — sérelmes intézkedések teljes elhagyását, hangsúlyozván, hogy e tekintetben legfeljebb ahhoz a szabályozáshoz járulhatunk hozzá, hogy a minőségi átvétel csak abban az esetben ismételhető meg, ha a szállító a minőségileg már átvett anyagot a szállítási rendelkezés kézhezvételétől számított 30 napon belül nem szállítja el.

Az új feltételek jelentésünk évében még nem nyertek végleges megállapítást ; reméljük azonban, hogy azon meg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

értés és jóakarat mellett, amellyel a tervezettel szemben felhozott egyéb észrevételeink találkoztak, a MÁV az érdekeltségnek ezt a kívánságát is kellően honorálni fogja.

Díjszabási ügyek

Tarifális ügyeinkről szólva, a magyar fűrésziparnak az eddiginél megfelelőbb kedvezményben való részesítésére irányuló, fentebb már érintett akciónk mellett, a *fűrészekbe menő gömbfa* díjkedvezményének ügye ismételten többízben foglalkoztatta egyesületünket. E kedvezmény gyakorlati alkalmazása ugyanis még mindig bizonyos inkonvenienciákkal járt, ami arra indította a Máv. igazgatóságát, hogy felvesse azt a kérdést, vajjon nem kell-e az általunk annak idején kieszközölt kedvezményes díjtétel igénybevételének feltételeit megváltoztatni? E feltételek szerint ugyanis a kedvezményt tudvalevőleg csakis a fűrészipar veheti igénybe, és pedig csak olyan rönkfa- és szálfaküldeményekre, amelyek kizárólag felfűrészelés végett küldettek azon fűrészekhez, amelyek a gömbfából előállított fűrésztermék előállításával és forgalombahozatalával foglalkoznak. A kedvezményre azonban olyan fafeldolgozó üzemek is számot tartottak, amelyek az általuk előállított fűrészelt termék egy részét saját üzemükben használják fel, ez pedig ellenkezik a díjkedvezmény azon intencióival, hogy a kedvezményt kizárólag a termékeit forgalombahozó hazai fűrészipar vehesse igénybe. Ezért a MÁV. azzal a gondolattal foglalkozott, hogy a nem kizárólag fűrészüzemmel bíró fafeldolgozó üzemek részére a kedvezményes díjtétel nem rovatolás, hanem visszatérítés útján engedélyeztessék akkor, ha az illető fűrészüzemmel bíró fafeldolgozó vállalat igazolja, hogy a hozzá érkezett rönkfának legalább 50%-át kitevő mennyiségét fűrészáru termékké dolgozta fel és hozta forgalomba.

Minthogy a kedvezmény ilyen módon leendő igénybevételénél csak aránylag csekélyszámú fűrészüzemmel bíró fafeldolgozó vállalat volt érdekelve, az ezekkel folytatott közvetlen tárgyalások során sikerült olyan módozatot találnunk, amely a kedvezmény feltételeinek megváltoztatása

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nélkül, annak keretében legális módot nyujt a kedvezmény igénybevételére. Egyebekben a szóbanlévő kedvezmény élvezetére jogosítottak jegyzékét a lefolyt évben is pontosan egybeállítottuk és ellenőriztük s többízben közbenjártunk aziránt, hogy a jegyzékbe azon tagtársaink is felvétessenek, akik az ahhoz való jogosultságot időközben megszerezték.

Az itt tárgyalt kedvezménnyel kapcsolatban a mult évben felvettük azon akciónkat is, amely a kedvezménynek a hazai gőzfűrészekhez szállított gömbfából készült furnérokra, továbbá keresztben enyvezett lemezekre való kiterjesztését célozta, s az előterjesztés ismételt tárgyalása után a MÁV. igazgatósága a kedvezmény kiterjesztéséhez előzékenyen hozzájárult.

Itt kell felemlítenünk azt is, hogy a mult évi jelentésünkben már érintett azon előterjesztésünk, amely szerint az ú. n. *szélkarókra* (viklilécek) vonatkozóan a szőlőkarókra érvényes alacsonyabb díjszabás alkalmaztassék, a lefolyt évben kedvező elintézést nyert.

Díjszabási osztályunk ezenkívül jelentésünk évében is állandó érintkezésben volt a MÁV-val a tranzitoforgalomban a vasút pénzügyi érdekei szempontjából teendő intézkedések tekintetében és végül tagtársainkat mindenkor megfelelően tájékoztattuk a szakmánkat érdeklő fontos díjszabási intézkedésekről.

Vámügyek. Az ezen ügyben tett lépéseinkről számolva be, szólanunk kell arról, hogy az ú. n. rövidanyagnak a kiszabott ládaalkatrészekkel való összecserélése körül támadt viszszásságok a mult évben ismét felújultak. E jelenségek tudvalevően a vámtarifa szövegmagyarázatának ki nem elégítő volta miatt térnek újból vissza, amennyiben a vámhatóságok a jelenlegi szabályok mellett minden olyan fűrészelt anyagot, amely a ládaalkatrészek számára megállapított méretek mellett került szállításra, kiszabott ládaalkatrésznek minősítenek és megesett az a furcsaság, hogy maguk a ládagyárak váltak a ládagyártáshoz felhasznált

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

keskeny fűrészelt anyag behozatala miatt vámjövedéki kihágás szenvedő alanyaivá, tehát azok az ipari üzemek, amelyek védelme érdekében a kiszabott ládaalkatrészek vámmal rovattak meg, amelyekről tehát alig tételezhető fel, hogy kiszabott ládaalkatrészeket s ne olyan fűrészelt anyagot hozassanak be, amelyekből ládáikat készítik. De nem bizonyult kielégítőnek a fennálló jogállapot a hazai importfakereskedelemre nézve sem, mert ez is állandó zaklatásoknak van kitéve azon a címen, hogy kiszabott ládaalkatrészeket importál azért, mert az általa behozott fűrészanyagküldemény véletlenül néhány olyan méretű darabot is tartalmaz, amely a jelenleg érvényben levő determináció mellett kiszabott ládaalkatrésznek is minősíthető ugyan, tényleg azonban az egész küldemény rövid fűrészelt anyag, amely bár ládagyártás céljaira felhasználható ugyan, de amely a legtávolabbról sem felel meg a kiszabott ládaalkatrész gyakorlatban elfogadott ismérveinek.

Ennélfogva a kereskedelmi miniszter úrnál azt kértük, hogy a méretekre kiszabott ládaalkatrészek mibenléte úgy a vámtarifa idevonatkozó 470. tételében, mint annak kiegészítő részét képező vámmagyarázat szövegében megfelelően módosíttassék.

Ezen előterjesztésünk folytán a kereskedelmi minisztériumban — azonban már csak a jelentésünket követő évben — tartott szaktanácskozmányon sikerült az érdekeltekkel egyezően olyan meghatározásban megállapodni, amely a kereskedelmi miniszter úr részéről is elfogadhatónak találtatott, ami által e visszásságok remélhetőleg véglegesen meg fognak szűnni.

Ujbóli panasz tárgyává kellett tennünk azonban a mult évi jelentésünkben említett sérelmeket, amelyek a *faküldemények vámkezelése*, továbbá a vámkezelés utáni *szemledíjak* felszámítása körül merültek fel. Tavalyi beszámolónkban már jelentettük, hogy a pénzügyminiszter úr kilátásba helyezte azt, hogy — amennyiben idevonatkozó panaszaink a jelenlegi rendelet keretében nem orvosolhatók — a szemleilletékek kérdését az érdekeltség belevonása mellett újból fogja szabályozni. A m. kir. köz-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ponti vámigazgatóság a mult év vége felé közölte is velünk, hogy panaszaink tárgyában a pénzügyminiszter úrnak jelentést tett és hogy a faküldemények szemledíjának szabályozására új javaslatokat is dolgozott ki, amelyekre nézve a pénzügyminiszter úr meghagyta, hogy azokat egyesületünkkel tárgyalja le. Mi többízben sürgettük is ezen tárgyalások megtartását, de mindeddig eredmény nélkül. A kérdést azonban nem engedjük a hivatali archivumok mélyébe elsüllyeszteni, hanem a szabályozást továbbra is sürgetni fogjuk s reméljük, hogy tárgyalásaink alapján sikerülni fog a szemledíjak körül észlelt anomáliák megszüntetését elérni.

E helyütt tartjuk felemlítendőnek, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara felkérésére a kereskedelmi miniszter úr megkereste a belügyminiszter urat azirán t, hogy rendelje el a székesfővárosnál az ő megállapítása szerint az ipar és kereskedelem érdekeit veszélyeztető egyes *városi vámtételek* revizióját. E miniszteriális intézkedés folytán egybeállítottuk az érdekeltségnek idevonatkozó kívánságait s azokat megfelelő helyen és időben érvényesíteni fogjuk.

A műfa fázisadója.

A forgalmi adónak állandóan felszínen levő nagy problémája egyesületünket főleg abból a szempontból foglalkoztatta, hogy a lefolyt évben is tovább folytattuk azon akciónkat, amely a tűzifára már fennálló adóváltság rendszerének a műfára leendő kiterjesztésére irányult. Vastag fóliánsokat töltenek meg azok a beadványaink és előterjesztéseink, amelyeket e tárgyban részben a kereskedelemügyi, részben a pénzügyi kormányzathoz intéztünk s igen hosszúra nyúlna referátumunk, ha az ebben az ügyben folytatott hosszas tárgyalásainkról részletesen beszámolni akarnánk. Mindettől már a jelentésünk által megszabott korlátolt keretek miatt is el kell tekintenünk, s így csupán akciónk főbb mozzanatainak ismertetésére szorítkozhatunk.

Mult évi jelentésünk eme fejezetét akkép zártuk le, hogy minden reményünk megvan arra, mikép a pénzügy-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

miniszter úr által a velünk való tárgyalások alapján már elkészített rendelet tervezete, amelyhez a földmívelésügyi miniszter úr már hozzájárult, amelyhez a kereskedelmi miniszter úr is hozzá fog járulni, az adóváltság kulcsainak megfelelő megállapítása mellett mihamarább életbe fog lépni.

Sajnos, ez a reményünk csalókának bizonyult, mert ámbár a kérdés már minden oldalról teljesen le van tárgyalva, a pénzügyminiszter úr döntését most, midőn jelentésünket írjuk, még nem hozta meg, s amíg más a műfánál sokkal kevésbbé jelentős cikkre nézve a váltságrendszer már életbelépett, addig a hazai fatermelésnek és fakereskedelemnek nemcsak az ő jogos magángazdasági érdekeit, de rendkívül nagy horderejű nemzetgazdasági érdekek kielégítését célzó kívánalma mindeddig nem ment teljesedésbe.

A pénzügyminiszter úr által elkészített rendelettervezet, mint említettük, előző jelentési évünk végén elkészült, s általában honorálta óhajainkat és kívánalmainkat, azonban a tervezet kardinális intézkedését, a kulcsok megállapítását illetően nem tette magáévá a mi javaslatainkat, amennyiben az adóváltság kulcsát az általunk a belföldi forgalomra nézve indítványozott 2% helyett 3%-ban, az importált fatermékek váltságkulcsát pedig 2·4% helyett 4%-ban szabta meg.

E rendelettervezetet mármost a pénzügyminiszter úr a kereskedelemügyi miniszter úrhoz tette át, aki mielőtt véleményét megalkotta volna, a tervezetet közölte a Gyáriparosok Országos Szövetségével. E miniszteriális intézkedés folytán a GyOSz. kebelében képviselt ipari szakmákkal beható tárgyalásokat folytattunk anélkül azonban, hogy sikerült volna a szakmánk és a gyáripar közötti ellentéteket kiegyenlíteni.

A rendszert ellenző gyáripari szakmák első ellenvetése az volt, hogy az adóváltság behozatala egyedül a hazai erdőgazdaság és az evvel egy tekintet alá eső hazai fatermelésnek, a faipari szakmák közül pedig egyedül a fűrészipernak volna érdeke. Ezzel szemben mindenekelőtt meg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

állapítottuk azt, hogy a rendszer bevezetését a fafeldolgozó iparban a *parkéta-* és *furnéripar* is elfogadják, tehát azt nem csupán a fűrészipar szorgalmazza, amelynek jelentőségét a kívánságainkkal szembehelyezkedő ipari szakmák mindenáron leszállítani igyekeznek, holott talán elegendő erészben annyit mondanunk, hogy a hazai fűrészgyárak, ezek közül főleg a tiszamenti fűrészek az 1928. évi statisztikai adatokból kiinduló számításaink szerint egyedül a behozott 29.000 vagón fenyőgömbfából kb. 26.000 vagónt, az 1928. évi összfabehozatalnak mintegy 20½%-át vették igénybe. E fűrészgyárak pedig az importált fenyőműfából hazai munkaerővel előállított fűrésztermelvényeikért kénytelenek 2%, a hazai lombos gömbfát feldolgozó fűrésztelepeink pedig nemcsak az előállított fűrésztermék, hanem az itthon beszerzett gömbfa után a forgalmi adótól mentesen bejövő fűrésztermékkel szemben 4% forgalmi adót leróni. A fűrészipar tehát ekként egyenesen az adóváltság behozatalától várja ama életbevágó kívánságának teljesítését, hogy a külföldi termeléssel legalább megközelítőleg egyenlő elbánásban részesüljön, amely törekvésének jogosultságát alig hisszük, hogy tagadni lehetne akkor, amikor a fűrészipar nem részesülhet olyan vámvédelemben, mint a gyáripar.

A gyáripari szakmák további ellenvetése az volt, hogy a nagykereskedelem e kérdésnél szóba sem jöhet, mivel hazai fanagykereskedelem szerinte voltaképpen nem is létezik, amely ellenvetést mi sem cáfolja meg eklatánsabban, mint a pénzügyminiszter úr által rendelkezésünkre bocsátott azon adat, amely szerint a fanagykereskedelem az 1929. évben 1,241.890 pengő forgalmiadóterhet viselt.

További érve a rendszer ellen protestáló gyáripari szakmáknak az volt, hogy a műfa fázisadója vámvédelmüket csökkentené, termelési költségeiket növelné és ezzel a kiviteli iparok versenyképességét hátrányosan befolyásolná, végül — tekintettel arra, hogy a gyáripar legnagyobb része szükségletét eddig forgalmi adó nélkül a külföldről szerezte be — az importfa adóváltsággal való megrovása a gyáripari termelést és ezzel a fogyasztást is megdrágítaná.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Könnyű volt kimutatni, hogy ezen argumentumok egyike sem áll meg. A gyáripar túlnyomó része elsősorban műfaszükségletét vagy a belföldi termelőnél — az utóbbinál igaz, hogy kisebb mennyiségben —, vagy pedig a belföldi kereskedőnél szerzi be, tehát mindkét esetben forgalmi adót már eddig is fizetett. Azonban még az importfát használó iparoknál sem jelenthet a váltságadó többterhelést. Számszerűleg kimutattuk ugyanis azt, hogy például a rendszert leghevesebben ellenző bányaiparban (az 1928. évi statisztikai adatokból kiindulva) a váltságadó 2·4%-os kulcsunk mellett egy vasúti kocsirakomány szénre 17 fillér, a pénzügyminiszter úr 4%-os kulcsa mellett pedig 29 fillér forgalmi adó esnék, az ugyancsak opponáló ládaiparban a legdrágább ládánál felhasznált fűrészanyag forgalmi adója 5 fillér, egy egész köbméter után legfeljebb 1 pengő 20 fillért tenne ki, amíg a kiszabott ládaalkatrész ezzel szemben kereken 9 aranykorona, tehát több mint nyolcszor akkora vámvédelmet élvez, mint amekkora megterhelést az adóváltság reá nézve jelentene ; a rendszer ellen többek között protestáló papíriparban pedig — kiindulva az egyetlen magyar papírgyár által előállított papírfajtákból — a gyártáshoz szükségelt facsiszolat forgalmi adója vagónonkint legfeljebb 100 pengőre rúgna és ennek körülbelül a fele terhelné a kész papírt, míg egy vagón nyomópapír ára 4000 pengő, amelyet 1800 pengő vám terhel.

Mindezek a tárgyi adatokkal eddig meg nem erőtlenített argumentumaink halomra döntik a gyáripari szakmák azon érvelését, mintha a műfa fázisadója akár az általuk teljes joggal élvezett vámvédelmet csökkentené, akár termelési költségeiket növelné, akár pedig kiviteli versenyképességüket rontaná, amiről annál kevésbbé lehet szó, mert az a lerótt forgalmi adó export esetén tudvalevően jelentős részben visszatérül.

Nem lehet tehát arról sem szó — ez volt további okfejtésünk —, hogy a fázisadó a fogyasztást drágítaná. Sőt ellenkezően: mi továbbmenőleg ugyancsak eddig meg nem cáfolt számszerű adatokkal kimutattuk azt is, hogy a tömegfogyasztás, tehát a kisiparos, gazda,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

fogyasztása szempontjából a fázisadó behozatala nemcsak hogy tehertöbbletet, vagyis drágulást, hanem egyenesen adócsökkenést jelentene s hogy a forgalmiadóváltság behozatalával a mi váltságkulcsunk elfogadása mellett nem történnék más, mint az, hogy a forgalmiadóbevétel stabilizálódnék, de nem emelkednék. Viszont a forgalmiadóteher kiegyenlítődnék, amennyiben azok helyett a kisfogyasztók helyett, akik eddig három- és négyszeres terheléssel kapták s ezentúl csak egyszeres fázisadó mellett, tehát olcsóbban fogják kapni a műfaanyagokat, a forgalmi adó egy részét az a nagyfogyasztó fogja leróni, aki forgalmi adót eddig egyáltalában nem fizetett, ami nemcsak igazságos és méltányos, de egyúttal a nagyfogyasztók számára sem jelenthet a fentkimutattak szerint számbavehető terhet.

A kereskedelemügyi miniszter úr elé tárt ezen, számszerűleg megalapozott argumentumaink felsorakoztatása után joggal várhattuk azt, hogy a kereskedelmi érdekek legfőbb gondviselőjénél ezen érveléseink megértéssel fognak találkozni. Annál lehangolóbb volt számunkra a kereskedelmi miniszter úrnak a pénzügyminiszter úrral csak mult év június végén közölt állásfoglalása, ha ugyan az egyáltalán ilyennek nevezhető, mivel a kereskedelmi kormányzat feje a tervezettel szemben határozott állást nem is foglalt.

A kereskedelemügyi miniszter úr ugyanis a pénzügyminiszter úrhoz intézett átiratában arra a konkluzióra jutott, hogy az adóváltság rendszerét csupán a lombos fatermékekre lehetne kiterjeszteni, mert a miniszter úr szerint tehát a hazai termelés csakis lombfatermelés szempontjából szorulna a fázisadó útján védelemre, míg a tűlevelű fanemek forgalmára nézve a kereskedelmi miniszter úr a fázisadórendszertől eltérő, érdekképviseletünkkel megtárgyalandó megoldást ajánlott a pénzügyminiszter úrnak.

E konkluzióval szemben úgy a kereskedelmi miniszter úrnál, mint a pénzügyminiszter úrnál tett újabb előterjesztésünkben rá kellett mutatnunk arra, hogy ha nincs is tűlevelű erdőségünk, úgy van tűlevelű fát feldolgozó és számos üzemet foglalkoztató vagy foglalkoztatni tudó

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

fűrészipari termelésünk, amelynek pedig, mint láttuk, exsistenciális érdeke fűződik a műfa fázisadójának behozatalához. Ugyanez áll, mondottuk, a folytonos forgalmiadó ellenőrzéssel szorongatott *fakereskedelemre* is, amelyről a kereskedelemügyi miniszter úr jelzett átirata, úgy látszik, megfeledkezett, s amely tűlevelű termelvények forgalombahozatalával is foglalkozik és amelynek gazdaságilag — főleg a fogyasztó szempontjából — bizonyára nem nélkülözhető tevékenysége eredményes kifejtését éppen az hátráltatja, ha éppen lehetetlenné nem teszi, hogy külföldi versenytársa a tűlevelű faanyagokat is forgalmi és egyéb adótól mentesen hozhatja be. Ujból hangsúlyoznunk kellett végül azt is, hogy milyen nagy horderejű — egy szakmabeli adóügy jelentőségét messze meghaladó — nemzetgazdasági érdekek fűződnek ahhoz, hogy a tőlünk elszakadt és *külföldön működő, de hazánkban is megtelepült magyar favállalatok* eladási tevékenységüket itt újból *akadálytalanul kifejthessék*, ami rájuk nézve a forgalmi adó jelenlegi rendszere miatt ma lehetetlenné téve de ami csakis a műfa fázisadójának behozatala útján fog ismét lehetségessé válni.

Mindezt ismételten feltárva a pénzügyi kormányzat előtt, számos ízben kértük a pénzügyminiszter úr döntését és a rendelettervezet életbeléptetését, azzal a változtatással csupán, hogy a pénzügyminiszter úr a váltságkulcsokat az általunk megkívánt terjedelemben állapítsa meg. Mert számszerűleg kimutattuk azt, hogy a kontemplált 3, illetve 4%-os váltságkulcs, mellett az 1928. évi statisztikai adatokat véve alapul, a kir. kincstár egy kb. 1·7 millió pengő forgalmiadóbevételi többlethez jutna, ami pedig semmiképpen sem volna összeegyeztethető azzal a pénzügyi politikával, amelynek tengelyévé az adók csökkentése tétetett, úgyhogy a forgalmiadóbevétel ilyetén mesterséges növelése egyenesen gazdaságellenes lenne.

A pénzügyi kormányzat kilátásba helyezte, hogy az érdekeltségeket újból meghallgatja és igyekezni fog azon az ellentétes érdekeket kiegyenlítő megoldást keresni. Ez a szándék azonban számtalan sürgetésünk dacára mind-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

eddig csupán az ígéret birodalmában maradt. Mondanunk sem kell azonban, hogy mi ezért a küzdelmet, a szakma egyetemének ügyéért feladni nem fogjuk s hogy nem fogunk nyugodni mindaddig, amíg ügyünk az elébe mesterségesen emelt torlaszokon keresztül a megdönthetetlen igazság erejével utat fog törni magának s ezzel valóra fogja váltani az egész szakmának évek óta sürgetett jogos kívánalmát.

Jelentésünk ezen helyén meg kell említenünk, hogy az *általános kereseti adó* alapjának megállapítása céljából az adójogi szabályok értelmében a pénzügyi hatóságok egyesületünk, mint a szakma országos érdekképviseletének közreműködését a lefolyt évben is igénybe vették s a szakmabeli adókivetési munkálatoknál a mult évben is közreműködtünk olymódon, hogy tájékoztattuk a pénzügyi hatóságokat a kereseti adóalapok megállapításánál figyelembejövő adatok, ezek között az adó kivetésénél figyelembejövő esetleges haszonkulcsoknak mérve felől is.

Szakmabeli nemzetközi összejövetelek.

Az elmult esztendőben két internacionális összejövetel is volt. Az egyik a wieni tőzsdekamara által ugyanott rendezett tőzsdenap, a másik a II. nemzetközi pozsonyi fakonferencia.

A *wieni tőzsdenapon* s az azzal kapcsolatban mult év március hó 13-án megtartott nemzetközi konferencián — amelyen Országos Egyesületünket a hazai szakma nevében *Vuk Gyula* alelnökünk, *dr. Unger Ferenc* főtitkárunk és *Milch Oszkár* tagtársunk képviselték — a fatőzsdék internacionális kooperációjának kérdését, továbbá az eladási feltételeknek az exportforgalomban való egységesítését és a fakereskedelmi szokványok nemzetközi egységessétételének problémáját tárgyalták. Az utóbbival kapcsolatban a konferencia hozzájárult a főtitkárunk által előterjesztett azon javaslathoz, hogy — tekintettel arra, mikép a fa-usance-ok egységesítését a méretek, osztályozás és a dimenziók standardizálása kell, hogy megelőzze — az összes résztvevő államok csatlakozzanak ahhoz az akcióhoz, amelyet a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

méterrendszernek általánosan kötelező behozatala és ennek nyomán a méretezés és szokványok egységesítése tárgyában a Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet indított meg. Az eladási feltételek egységesítése kérdésében Milch Oszkár tagtársunk vetette fel azon általános helyesléssel találkozott eszmét, hogy a szállításoknál előálló minőségi kifogások megfelelő elintézése céljából, a reciprocitás teljes fenntartása mellett, a tőzsdék, illetve érdekképviseletek kebelében bizottságok szerveztessenek, amelyek az árutőzsdéken már fennálló, ú. n. peres expertise-ek esetére akcióba lépő bizottságok mintájára működnének; — ott pedig, ahol fatőzsde nincsen, ezt a szerepet az érdekképviseletek vennék át, így Budapesten Országos Egyesületünk, a Fakereskedelmi Csarnok belevonásával, alkotná meg — a teljes reciprocitást feltételezve — ezeket az expertizáló bizottságokat.

A *pozsonyi II. nemzetközi fakonferencia* mult év aug. 30. és 31-én tartatott meg a szomszédállamok, továbbá Angolország, Németország, Olaszország, Németalföld, Svájc, továbbá az északi fatermelő államok közül Finnország és Lettország delegátusainak s a hazai faszakma számos képviselőjének részvételével. A konferencia gazdag tárgysorozatából különösen a fakereskedelmi és tőzsdei szokások egységesítése, továbbá a külföldön kifogásolt fa szakértői megbírálását tárgyazó eljárás (arbitrage) és az ezzel szorosan összefüggő jogi és gazdasági kérdések, a faérdekeltségek koncentrációs és organizációs törekvéseit tárgyazó problémák érdemelnek külön felemlítést.

Szakmánk részéről a napirenden levő tárgyak közül az arbitrage-zsal kapcsolatos kérdésekben *Milch Oszkár* tagtársunk szerepelt egyik előadó gyanánt, míg *dr. Unger* főtitkárunk a «Kartellek és a fagazdaság» címen tartott előadást. Mindkét előadónak osztatlan tetszéssel és helyeslléssel fogadott előadásai után a konferencia hozzájárult az általuk előterjesztett határozati javaslatokhoz. Minthogy a konferencia egy munkabizottságot is szervezett, amelynek feladatává tétetett a határozati javaslatok alapján szükséges teendőket elvégezni, a konferencián

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tárgyalt nagyérdekű problémák gyakorlati megoldásra is számíthatnak.

Mindkét konferenciának nagy erkölcsi sikere – s e siker elsősorban a konferencia agilis vezetőinek az érdeme — arra a meggondolásra kell, hogy indítsa a kereskedelmi kormányzatot, hogy ilyen nemzetközi összejövetelek rendezését szakmánk számára lehetővé tegye, ami természetesen csak a kormányzat megfelelő támogatása mellett vihető keresztül. Mi a magunk részéről ehhez már megtettük a kezdeményező lépéseket, amennyiben azt javasoltuk, hogy a legközelebbi szakmabeli nemzetközi összejövetel Budapesten tartassék és ha ezen törekvéseink az illetékes körök támogatásával is fognak találkozni, úgy mi is hozzájárulhatunk az ilyen nemzetközi összejövetelek által propagált azon célnak eléréséhez, amely a világégés folytán politikailag széttagolt európai nemzeteket legalább gazdaságilag hozza közelebb egymáshoz.

Detailkereskedelmi szakosztályunk.

Detailkereskedelmi szakosztályunkat a lefolyt esztendő válságos viszonyai súlyos feladatok elé állították. A jelentésünk elején jellemzett gazdasági depresszió elsősorban az ország detailfakereskedelmére nehezedett, amely ma Trianon óta a hazai szakmának gerincét képezi. A mezőgazdasági krízis a detailkereskedelem egyik legnagyobb fogyasztóját tette vásárlóképtelenné, az építkezések és a legsürgősebb beruházások elmaradása pedig önmagától értetődőleg mindjobban összezsugorították az amúgy is csökkenő szükségletet.

Ily példátlanul nehéz viszonyok közepette azt lehetett volna elvárni, hogy a detailfakereskedelem a maga egészében összefog, hogy gátat emeljen a gazdasági krízis fenyegető árja ellen. Ehelyett azonban sajnálattal kellett tapasztalnunk, hogy a detailfakereskedő érdekeltség kebelében dúló áldatlan verseny változatlan vehemenciával folytatódott, s azon igyekezetünk, hogy a szakosztály tagjait önvédelmi akciójuk megszervezésére birjuk, ismét megtörött a szakosztály tagjainak közönyén,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

akiket a válságos idők vihara sem tudott letargiájukból felrázni.

Szakosztályunk vezetősége mind fenyegetőbbnek látván a detailfakereskedelem felé közeledő veszedelmet, előbb a szakosztály tagjai körében indított erőteljes propagandát a saját maguk megmentését célzó akció megszervezésére, majd érintkezést keresett a termelő- és kereskedő érdekeltséggel is abból a célból, hogy ezek is támogassák a detailkereskedők közötti egészségtelen verseny meggátlása végett megindult akciót, amire a termelőérdekeltség hajlandó is volt és hajlandónak nyilatkozott a detailkereskedők között létesülő szervezetekkel olyan megállapodásra lépni, amely az azokban tömörült cégekkel való összeköttetést a kölcsönösség elvei alapján szabályozza. Amidőn pedig szakosztályunk vezetősége azt látta, hogy ilyen módon a szervezkedés kérdését előbbrevinni nem lehet, a detailszakma vezető elemeivel újabb tanácskozásokat folytatott. Ezek a tanácskozások azt a meggyőződést érlelték meg, hogy a probléma eredményesen csak akkor oldható meg, ha erre a célra a detailfakereskedelmi szakosztály keretében, de annak érdekképviseleti szolgálatától teljesen különállóan egy centrális szerv létesül. Ennek feladata volna keresztülvinni a detailkereskedelem akár helyi, akár körzetenkénti szervezkedését és azokat tevékenységükben kontrollálni, a közöttük és a termelőérdekeltség közötti közvetlen érintkezést lebonyolítani és e központi szerv tevékenységi körébe lett volna továbbá egyebek között bekapcsolandó a minőségi kifogásolások gyors és kellő módon való elintézésének ügye is.

Minden megfontolás amellett szólott, hogy ez a központi organizáció megteremtessék és evégből ismételt felhívást intéztünk a szakosztály tagjaihoz, akik azonban túlnyomórészben vagy nem tudták, vagy nem akarták megérteni figyelmeztető szavunkat, amiért is az ezirányban megindult mozgalom ismét kátyúba rekedt.

Bármennyire is sajnálatos reánk nézve ennek megállapítása, mi ennek dacára céltudatosan fogunk küzdeni

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

azért, hogy tagtársainkat saját érdekeik helyes felismerésére és arra b rjuk, hogy önmaguk alkossák meg azt az organizációt, amelynek hiányában legfeljebb vegetatív életre fogják önmagukat kárhoztatni, ha ugyan az öldöklő verseny őket teljesen felőrölni nem fogja, de amely szervezettség nélkül boldogulásuk előfeltételei megteremtve nem lesznek.

Változatlan kitartással — de ezen a téren nagyobb sikerrel is — folytatta szakosztályunk a mult évben azt az akcióját, amely a detailfakereskedelmi érdekeltség védelmét célozza *egyes termelőknek a detailkereskedelem fogyasztóközönségével támasztott konkurrenciájával* szemben.

Miként erről már előző évi jelentéseinkben beszámoltunk, ezt a védelmet a szakosztály a termelőérdekeltség belevonásával próbálta megszervezni, amelynek szintén érdeke az, hogy a detailfakereskedő érdekeltség vásárló- és hitelképessége a termelők versenyével károsan ne befolyásoltassék. Miután azonban azok a kísérletek, amelyek *egyes* termelők részéről — mert meg kell állapítanunk, hogy a termelők túlnyomó része a saját vevőivel való konkurrenciától tartózkodik — az ezen illo ális versenyből eredő sérelmeknek a termelőkkel közös egyetértésben való érvényesülését célozták, eredményre nem vezettek, a detailfakereskedelem kényteleu volt az önsegély eszközéhez folyamodni és a termelők által a detailkereskedők vevőivel űzött ezen versenynek megszüntetése céljából egymással megállapodásra lépni. Ezen megállapodásban a detailfakereskedők kölcsönösen kötelező erővel kijelentették, hogy olyan termelő vagy importeur- (közvetítőkereskedő) cégekkel, amelyek detailkereskedők vevői részére közvetlenül eladnak vagy szállítanak, s olyan ügynökökkel, akik ilyen eladásokat vagy szállításokat közvetítenek, üzleti összeköttetést fenntartani nem fognak. A megállapodás pontosan meghatározza, hogy mit kell termelő által fogyasztó részére történő eladások alatt a megállapodás szempontjából érteni ; a megállapodásban résztvevő tagok pedig tartoznak a tudomásukra jutó minden, az egyezmény által tilalmazott eladás esetét bejelen-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

teni. A bejelentést egy döntő bizottság vizsgálja felül és amennyiben a döntő bizottság a panaszolt cég meghallgatása után megállapítja, hogy a termelő vagy a vele egy tekintet alá eső cég vagy személy részéről közvetlenül a fogyasztó részére való eladás történt, úgy egyúttal határoz az ilyen cégekkel szemben a detailkereskedők részéről követendő módozatok felől és kimondhatja, hogy a detailfakereskedők az ilyen céggel vagy személlyel üzleti összeköttetésbe nem lépnek, illetve ilyen összeköttetést fenn nem tarthatnak.

Ámbár a megállapodás, amelyhez a szakosztályunk összes fővárosi és környékbeli tagjai, de igen számos vidéki tag is csatlakozott, csak jelentésünket követő évben lépett hatályba, mégis megállapíthatjuk, hogy a detailkereskedelemnek ezen jogos érdekei védelmét célzó megmozdulása a kellő erkölcsi eredménnyel járt. Ezért a szakosztály tagjai meg vannak győződve arról, hogy a megállapodásban kontemplált megtorló intézkedésekre nem lesz szükség, mert azon aránylag csekély számú és jórészt az egyesület kötelékén kívül álló és nem az országban elhelyezkedett termelőcég, mely közvetlenül a fogyasztókkal dolgozik, maga is be fogja látni, hogy ezzel a versennyel nemcsak saját vevőjének : a detailkereskedelemnek okoz a mai súlyos viszonyok között helyre nem hozható károkat, hanem végeredményben önmagát is károsítja és igy e konkurrenciával fel fog hagyni és nem fogja a detailfakereskedelmet arra kényszeríteni, hogy az egyezményben szabályozott önvédelmi intézkedéseket alkalmazásba vegye.

»Faksz.«

A *Falusi Kislakásépítési Szövetkezet* (FAKSz) és a hazai detailfakereskedők között kötött megállapodás a folyó évben is meghosszabbíttatott, ami által sikerült továbbra is tagtársaink számára a FAKSz által folyósított fa- és építési anyaghitelek ellátásába való belekapcsolódást biztosítani, és — ami talán még ennél is sokkal fontosabb — biztosítani a megállapodás azon kardinális rendelkezésé-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nek fenntartását, amely szerint a FAKSz azon körzetekben, amelyekben szerződő tagtársaink vannak, anyagtelepet felállítani nem fog. E megállapodás keretében sikerült méltányos megállapodásra is jutni a kiszolgáltatandó anyagok árai és feltételeire nézve, amely megállapodásokat az evégből létesített alkalmi egyesülések hajtottak végre.

Azok az alkalmi egyesülésen kívüli «egyéni akciók», amelyekről mult évi jelentésünkben szólottunk, sajnos, a lefolyt évben — ha szórványosan is — megismétlődtek. Nem győzzük elég nyomatékkal felhívni arra illetékes tagtársainkat, hogy az ilyen eseteket, mint a kartársi összetartozás súlyos megsértését, megfelelő megtorlásban részesítsék.

Ugyancsak nyomatékkal kell felhívnunk tagtársaink figyelmét a FAKSz igazgatóságának azon felhívására is, amely szerint megállapodásaikat — ha ez még meg nem történt volna — újítsák meg, nehogy a FAKSz kénytelen legyen, mikép felhívásában jelezte, ezeken a helyeken az anyagellátást felállítandó telepeire bízni.

A FAKSz akció a mult évben szűkebb keretek között mozgott ugyan, az anyagellátást azonban az elmult évben is, túlnyomórészben a detailkereskedelem végezte, ami minden szónál ékesebb bizonyítéka annak, hogy az akció ellátása az arra elsősorban hivatott legális kereskedelemre bízható és bizandó.

Mulasztásba esnénk, ha ez alkalommal nem fejeznők ki a FAKSz érdemes és hivatása magaslatán álló vezetőségének tagtársaink elismerését és köszönetét az ő jogos kívánalmaikkal szemben mindenkor megértésről tanuskodó magatartásáért.

Együttműködésünk.

A társérdekképviseletekkel és testületekkel való kooperációnkról szólva, elsősorban a *Fakereskedelmi Csarnokkal* való együttműködésünkről kell beszámolnunk. A lefolyt év is igazolta azt, hogy az a mesgye, amelyet a Csarnok és az Országos Egyesület együttműködésére nézve vezető köreink kijelöltek, az egyedül helyes és járható út. A Csarnok, amióta a hatáskörök tisztázódtak, közmeg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

elégedéssel tölti be azon hivatását, hogy a szakma tagjainak állandó otthonául szolgáljon, az Országos Egyesület pedig, mint a szakmának érdekképviselete, a Csarnok révén legközvetlenebbül nyerhet tudomást azon óhajokról és kívánalmakról, amelyek a szakmában állandóan felmerülnek. A Csarnok ezen közvetítő szerepét és emellett azt a hivatását is, hogy a tőlünk elszakadt területeken élő tagtársainkkal való közvetlen kapcsolatokat fenntartsa, a legmesszebbmenőleg betölti és nagyban hozzájárul végül a kari közszellemnek ébrentartásához is, amely egyedül adhat erőt érdekképviseleti megmozdulásainknak.

Az ország vezető érdekképviseletével, a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarával* a mult évben is szoros kapcsolatot tartottunk fenn és ez alkalommal is megállapíthatjuk, hogy a Kamara méltó arra a pozícióra, amelyet mint az érdekképviseletek élén álló testület tölt be, mert mindenkor teljes erkölcsi súlyával, önérzettel és bátorsággal szállt síkra a kereskedelem és ipar egyetemes érdekeiért, emellett pedig nemcsak figyelemmel kísérte, hanem megértéssel támogatta szakmánk ügyeit is.

A *Gyáriparosok Országos Szövetségével* való viszonyunk már a tagsági köteléknél fogva is a bensőség jegyében alakult és ha egyes ügyekben az érdekek szembenálló volta miatt a GyOSz. nem is haladhatott velünk egy úton, úgy egyébként mindig készséggel és előzékenységgel állott rendelkezésünkre.

Az *Országos Erdészeti Egyesület* jelentésünk évében is meghitt és hű fegyvertársunk volt és azáltal, hogy az ügyvezetés egyesületünk alelnöke, *Biró Zoltán* szakavatott kezébe tétetett le, az ő értékes közreműködése közvetlen és igen becses segítséget jelentett közös érdekű akcióink számára.

Kedves kötelességet teljesítünk akkor, amidőn a társérdekképviseleteknek és testületeknek köszönetünket fejezzük ki a szakma ügyeiben általuk nyujtott támogatásért.

Az «OHE».

Az Országos Hitelvédő Egylet gazdasági életünknek egyik igen fontos faktorává vált nemcsak a törvényes jogszabályok által a fizetésképtelenségi ügyek intézése terén

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

reáruházott fontos feladatkörnél fogva, hanem azért is, mert az OHE. ebbeli teendőinek ellátásán kívül gazdasági életünk számára igen becses tevékenységet fejt ki. Az OHE. legutóbb közreadott jelentéséből is megállapítható, hogy az OHE. gazdasági életünknek minden megnyilvánulását nemcsak megfigyeli, de meg is látja és számontartja és ezáltal rendkívül értékes adatokat szolgáltat és irányításokat ad az ország gazdasági sorsát intéző köröknek, amiben bizonyára igen jelentős része van az OHE. hivatása magaslatán álló kitünő vezetőségének.

Az OHE. által végzett eme munkakörből ki kell emelnünk az OHE. által a *hitelezőket károsító cselekmények szabályozásáról* szóló törvényjavaslat tárgyában tartott ankétet, amelyen egyesületünk is résztvett és azt az álláspontot foglalta el, hogy a jogalkotásnak ezen a téren arra kell szorítkoznia, hogy a büntetőtörvénykönyv azon kétségtelen fogyatékossága, mely szerint a vétkes bukás megítélése alá eső cselekmények csődönkívüli megtorlását nem teszi lehetővé, megfelelően pótoltassék, az ezen túlmenő szabályozásra azonban szükség nincsen.

Az OHE. által propagált praeventív hitelvédelmi akció, amely fontosságban majdnem vetekedik a fizetésképtelenségi jog helyes szabályozásával, inkább az OHE. fiókjaként működő szakmabeli hitelvédő egyletünk gondoskodásának tárgyát képezte.

Szakvélemények.

Mint szakvéleményt nyilvánító testületet az elmult évben is számos ízben és oldalról igénybe vettek bennünket nemcsak bíróságok és hatóságok, hanem tagtársaink is, s megkereséseiket mindig pontosan elintéztük. Ezenfelül számos ízben állítottunk ki tagtársaink részére szak- és főleg árkérdésekben bizonyítványokat és igazolásokat.

Választott bíróságunk.

Választott bíróságunk igénybevétele az elmult évben is meglehetősen jelentősnek mondható, ami az előző évi jelentéseink során már érintett ama körülményben leli

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

indokát, hogy a rendes bíróságok igazságszolgáltatásának üteme, a bíróságok túlterheltsége révén, mind vontatottabbá válott, ami, a pénzügyi okoktól eltekintve, tudvalevőleg arra indította az igazságügyi kormányzatot, hogy a perrendtartás idevágó intézkedéseinek reformja útján változtasson a fennálló bajokon. Amellett a rendes bíróságok, különösen szakkérdésekben, nélkülözik azt a tényállás különlegességeibe való betekintést, amellyel a szakférfiakból álló választott bíróság rendelkezik és ezért a mi választott bíróságunk mind fontosabb szerephez jutott. Hogy azonban bíróságunk ezt a szerepét betölthesse, annak természetesen az az előfeltétele, hogy a hatáskörének való alávetés megtámadhatatlan legyen, amiért is újólag és nyomatékkal kell felhívnunk tagtársaink figyelmét arra, hogy kötéseikben a választott bírósági hatáskör kikötését azon klauzula szószerinti felvételével eszközöljék, amelyeket évről-évre meg szoktunk küldeni tagtársainknak.

Beszámolónk eme fejezetében kell kitérnünk arra a Milch Oszkár tagtársunk által nemcsak egyesületünkben, hanem a fentemlített nemzetközi összejövetelek alkalmával is megpendített rendkívül üdvös eszmére, amely az áruszállításokból előálló *minőségi különbözetek* elintézését egy, az Országos Egyesületünk kebelében az árutőzsdéken működő expertizáló bizottságok analógiájára létesítendő állandó *szakértői bizottság* hatáskörébe kívánja utalni.

Az ideával állandóan foglalkozunk ; kívánatos volna azonban, hogy az iránt tagtársaink is az eddiginél behatóbban érdeklődjenek és nekünk olyan praktikus útmutatásokat adjanak, amelyek révén a rendkívüli életrevaló eszme testet is ölthessen.

Irodánk.

Egyesületünk irodájának teendői az elmult évben rendkívüli módon felszaporodtak, aminek jellemzéséül elegendő felhoznunk azt, hogy a tavalyi 2760 ügydarabbal szemben a mult évben beérkezett és elintézett ügydarabjaink száma 4625-re emelkedett.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Díjszabási osztályunk *Neubauer Vilmos* ny. MÁV. főfelügyelő szakavatott vezetése alatt tavaly is állandóan igénybe volt véve és tagtársaink megelégedésére működött.

Belső ügyeink.

Áttérve most már egyesületünk belső életére, jelenthetjük, hogy rendes tagjaink száma 734, nem számítva az elszakadt területeken levő tagtársainkat, akiket ha nem is tagnyilvántartásunkban, de egyébként ma is magunk közé sorolunk.

A halálnak, sajnos, bőséges aratása volt.

Kronberger Zsigmond alelnökünkön kívül, kinek eltávozásáról már fennebb megemlékeztünk, a kegyetlen végzet oly fiatalon ragadta el körünkből mindnyájunk által kedvelt és szeretett tagtársunkat: *Kronberger Józsefet*; kidőlt tovább sorainkból választmányunknak egyik legrégibb tagja: *ifj. Székely Ignác*, aki mint a magyar szaksajtó megalapítója nemcsak tudásával, hanem kiváló tollával is lelkes támogatója volt a szakma ügyeinek és nekünk oly rokonszenves, ügybuzgó munkatársunk volt.

Ezenkívül elvesztettük *Darvas Nándor*, *Elkán Béla*, *Engel Ármin*, *Gáspár Ferenc*, *Grossmann Arnold*, *Kolos Henrik*, *Milch Emánuel*, *Meitner Leó*, *Politzer Ignác*, *Raskó Rezső*, *Silbermann Aladár* és *Sebők József* tagtársainkat. Mindegyiküknek emlékét kegyelettel és szeretettel őrizzük és azt indítványozzuk, hogy elhalálozásuk felett érzett benső részvétünknek a közgyűlés jegyzőkönyvében is kifejezést adjunk.

Egyesületünk financiális állapotáról külön előterjesztendő zárszámadásaink szólanak, amelyek szerint a lefolyt kedvezőtlen gazdasági évben csak nagynehezen sikerült fenntartani egyesületünk pénzügyi egyensúlyát; a teendőinkkel a legnagyobb gazdaságosság mellett is szükségszerűen szaporodó kiadásaink fedezete azonban a lefolyt évben is csak azon tagtársaink révén volt megszerezhető, akik az alapszabályszerű tagdíjakon felül külön járultak hozzá az előálló hiány fedezéséhez. Nem mulaszthatjuk el ezen tagtársainknak áldozatkészségükért ezen a helyen is őszinte hálánkat és köszönetünket leróni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Végül köszönet és elismerés illeti meg a szaksajtót, amely beszámolónk évében is előzékenységgel és szolgálatkészen állott a szakma rendelkezésére és nemcsak hűen számolt be mindig a szakma minden életnyilvánulásáról, hanem egyesületünk ügyeinek önzetlen és lelkes propagálója volt.

Az elnökségben nagyérdemű elnökünk, néhai *Kronberger Zsigmond* elhalálozása folytán, továbbá *Pollák Gyula* és *Schmergel Vilmos* alelnökeinknek ebbeli tisztségükről nagy sajnálatunkra történt lemondása folytán megüresedett helyek esetleges betöltése fölött a t. Közgyűlés lesz hivatva választás útján gondoskodni. Az alapszabályok 19. §-a értelmében továbbá választmányunk tagjainak egyharmada sorsolás útján kilépvén, az ekként kilépő *Bartos Ignác*, *Bánó Gábor*, *Bettelheim Ottó*, *Cilcer Aladár*, *Czinner Vilmos*, *gyulai Czinczár Dezső* (Gyula), *Faragó Vilmos*, *Grünhut József*, *Heidlberg Ödön*, *alsódomborui Hirschler Rezső*, *Konti Imre*, *Köves József*, *Lévai Elemér*, *Neuberger József*, *Neuwirth Rezső*, *Polgár Lipót*, *Sas Lajos* (Dombóvár), *Schmergel Ignác*, *dr. Spitz Lajos*, *Strausz Jenő*, *Szilasi Pál*, *Teltsch Árpád*, *Winter Ernő* és *Zalán Ernő* tagtársaink helyei, továbbá az ifj. Székely Ignác és Raskó Rezső tagtársaink halála folytán megüresedett helyek ugyancsak választás útján lesznek betöltendők, végül megválasztandók lesznek alapszabályaink 32. §-a értelmében a választott bírói tanács tagjai is.

Amidőn a fentiekben adtunk számot működésünk főbb mozzanatairól, arra kérjük a t. Közgyűlést, méltóztassék e jelentésünket tudomásul venni, az előterjesztett költségvetés, zárszámadás, valamint a számvizsgálóbizottság jelentésének letárgyalása után a felmentvényt nekünk, a pénztárosnak, ellenőrnek és számvizsgálóbizottságnak az 1929. egyesületi évre megadni.

Budapesten, 1930. évi május hó 16. napján.

Az igazgatóválasztmány.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Zárszámadás az 1929. évről.

Bevétel	P	f	Kiadás		P	f
Fűtés és világítás	1.655	44	Tagdíjak: befolyt	P 16.110·21		
Nyomtatványok	1 575	16	hátralék	„ 6.278·—	22.388	21
Postaköltség	980	62	Védegyleti hozzájárulás		1.575	—
Rendkívüliek	276	52	Kamat		7	57
Lakbér	4.432	72				
Személyi kiadások	5.541	59				
FAKSZ-akció	6.010	86				
Telefon	1.090	93				
Fenntartási költség	395	05				
Szaklapok, hírlapok, tarifák	1.418	60				
Egyenleg	593	29				
Összesen	23.970	78	Összesen		23.970	78

Budapest, 1929. évi december 31. napján.

Megvizsgáltuk és rendbenlevőknek találtuk:

Budapesten, 1930. évi május hó 20. napján.

Breitner Elek s. k. *Mautner Viktor* s. k. *Tauszig Tibor* s. k.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Költségvetés az 1930. évre.

Bevétel	P	Kiadás	P
Tagsági díjak- és hozzájárulásokból	18.000	Tiszti fizetések és személyi kiadások	10.500
Egyéb hozzájárulásokból (Védegylet stb.) ...	4.000	Lakbér	4.300
Választott bírósági díjakból	500	Fűtés és világítás	1.600
		Hírlapok, szaklapok, tarifák	1.400
		Postaköltségek	1.000
		Nyomtatványok	1.500
		Fenntartási költségek	500
		Telefon	1.000
		Tagsági kötelezettségek	300
		Rendkívüliek	400
Összesen ...	22.500	Összesen ...	22.500

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A MAGYAR FATERMELŐK, FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE TISZTIKARA:

Elnök: Ehrlich Emil
Alelnökök: Biró Zoltán
Haasz Emil
† Kronberger Zsigmond
Pollak Gyula
Schmergel Vilmos
Sonnenfeld Lajos
Vuk Gyula

A VÁLASZTMÁNY TAGJAI:

1. Választottak:

Bartos Ármin
Bartos Ignác
Bánó Gábor
Berger Lipót
Bettelheim Ottó
Cilcer Aladár
Czinner Vilmos
gyulai Czinczár Dezső
Diamant Izidor
Engel Zsigmond
Faragó Vilmos
Fehér László
Fodor Zsigmond
Földes Ö. Ede
Fried Ármin
Glasner Gyula
Gottlieb Albert
Greiner Sándor
Grosz Miksa
Grünhut József
Guttmann Salamon
Haasz Ferenc
Haasz Róbert
Heidlberg Ödön
Dr. Hilb Jenő
alsódomborui Hirschler Rezső
Dr. Hódos Béla
Holzmann Gyula
Klinger Dezső
Konti Imre
Kopstein Zsigmond
Korvin Lajos
Köves József
Kurzweil Marcell
Leimdörfer Ármin
Lévai Elemér
Lőbl Marcell
Milch Oszkár
Neuberger József
Neuwirth Rezső
Németh Ferenc
Nobel Árpád
Polgár Lipót
† Raskó Rezső
Rózsa Mihály
Sas Lajos
Schmergel Ignác
Sebestyén László
Silbermann Sándor
Dr. Spitz Lajos
Ifj. Spitz Simon
Steiner Sándor
Stekl Arthur
Singer Oszkár
Strausz Jenő
Szabó Vilmos
† Székely Ignác
Székely Mór
Szilasi Pál
Dr. Tauber Jakab
Teltsch Árpád
Teplánszky Ede
Turóczi Sándor
Vágó Jenő
Véssey Ferenc
Vigh Mátyás
Winter Ernő
Wolf Sándor
Zalán Ernő

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

2. Kiküldöttek:

A FAKERESKEDELMI CSARNOK RÉSZÉRŐL:

Balla László
Bányász Gyula
Benedek Sándor
Ernst Gyula
Faragó Lajos
Hüvös Marcell
Kemény Dezső
† Kronberger József
Markstein Márton
Márer Arnold
Milch Kornél
Trosztler Emil

A MAGYARORSZÁGI FAÜGYNÖKÖK ÉS FABIZOMÁNYOSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE RÉSZÉRŐL:

Haasz Zsigmond
Beck Dezső

Igazgató: Gábor Antal
Pénztáros: Dr Schanzer Pál
Ellenőr: Rosenfeld János

A számvizsgáló-bizottság:
Breitner Elek
Mautner Viktor
Tauszig Tibor

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A VÁLASZTOTT BÍRÓI TANÁCS TAGJAI (AZ 1929. ÉVRE):

egyházpakai
Andrássy Béla
Bánó Gábor
Bartos Ármin
Bartos Ignác
Beck Dezső
Benedek Sándor
Berger Lipót
Bettelheim Ottó
Biró Zoltán
Czinner Vilmos
Diamant Izidor
Ehrlich Emil
Engel Ármin
Engel Zsigmond
Ernst Emil
Faragó Vilmos
Fein Ármin
Fodor Zsigmond
Földes Ö. Ede
Friedmann Sándor
Gábor Antal
Galambos Imre
Gáspár Ferenc
Gesztes Ferenc
Glasner Gyula
Greiner Sándor
Grünhut József
Guttmann Péter
Haasz Emil
Haasz Ferenc
Haasz Róbert
Heidlberg Imre
Heidlberg Ödön
alsódomborui
Hirschler Rezső
Dr Hilb Jenő
Dr Hódos Béla
Hüvös Marcell
Dr Kálmán Sándor
Kopstein Zsigmond
Korvin Lajos
Köves József
† Kronberger József
Kurzweil Marcell
Lévai Elemér
Löbl Marcell
Márer Arnold
Márer Benő
Mautner Viktor
Milch Kornél
Milch Oszkár
Németh Ferenc
Neuberger József
Neuwirth Rezső
Nobel Árpád
Orován Mór
Pollak Gyula
Polgár Lipót
Pongrácz János
gjurgjenováci
Rosenberg Hermann
Rosenfeld János
Rózsa Mihály
Dr. Schanzer Pál
Schmergel Vilmos
Sebestyén László
Silbermann Sándor
Singer Oszkár
Sonnenfeld Lajos
Spitz Henrik
Spitz Imre
Stark Adolf
Strausz Jenő
Szabó Vilmos
Szántó Jenő
Székely Mór
Szilasi Pál
Dr. Tauber Jakab
Tausz Lipót
Teltsch Árpád
Teplánszky Ede
Turóczi Sándor
Vajda Ignác
Vágó Jenő
Vágó Rezső
Véssey Ferenc
Vuk Gyula
Weinstock Gyula
Winter Ernő
Zalán Ernő

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

MAGYAR ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.